

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

kr̥ṣṇayajurvēdīya taittirīya brāhmaṇē
॥ tr̥tīyāṣṭakē ēkādaśaḥ praśnaḥ ॥
(kāṭhakam - 2)

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ tṛtīyāṣṭakē ēkādaśaḥ praśnaḥ ॥ (kāṭhakaṁ - 2)

hariḥ ō(4)m ।

lōkō'si svargō'si ।

anantō'syapārō'si ।

akṣitō'syakṣayyō'si ।

tapāsaḥ pratiṣṭhā ।

tvayīdamantaḥ ।

viśvaṁ yakṣaṁ viśvaṁ bhūtaṁ viśvaḥ subhūtaṁ ।

viśvāsyā bhartā viśvāsyā janayitā ।

taṁ tvōpādadhē kāmāduḥkṛtāmakṣitam ।

prajāpatistvā sādāyatu ।

tayā dēvatayā'ngiraśvaddhruvā sīda ॥ 1 ॥

tapō'si lōkē śritam ।

tējasaḥ pratiṣṭhā ।

tvayīdamantaḥ ।

viśvaṁ yakṣaṁ viśvaṁ bhūtaṁ viśvaḥ subhūtaṁ ।

viśvāsyā bhartṛ viśvāsyā janayitr ।

Please let us know of any errors in this text.

tattvōpādadhē kāmāduḡhaṃakṣitam |
prajāpātistvā sādāyatu |
tayā dēvatāyā'ṅgiraśvaddhruvā sīda || 2 ||

tējō'si tapāsi śritam |
samudrasyā pratiṣṭhā |
tvayīdamāntaḥ |
viśvām yakṣam viśvām bhūtam viśvaḡ subhūtam |
viśvāsyā bhartṛ viśvāsyā janayitr |
tattvōpādadhē kāmāduḡhaṃakṣitam |
prajāpātistvā sādāyatu |
tayā dēvatāyā'ṅgiraśvaddhruvā sīda || 3 ||

samudrō'si tējāsi śritaḥ |
apām pratiṣṭhā |
tvayīdamāntaḥ |
viśvām yakṣam viśvām bhūtam viśvaḡ subhūtam |
viśvāsyā bhartā viśvāsyā janayitā |
taṃ tvōpādadhē kāmāduḡhaṃakṣitam |
prajāpātistvā sādāyatu |
tayā dēvatāyā'ṅgiraśvaddhruvā sīda || 4 ||

āpaḥ s̥tha samudrē śritāḥ |
pṛthivyāḥ prātiṣṭhā yuṣmāsu |
īdamantaḥ |
viśvaṃ yaḁṣaṃ viśvaṃ bhūtaṃ viśvaḡ subhūtaṃ |
viśvasya bhartryō viśvasya janayitryaḥ |
tā va upādadhē kāmāduḡhā akṣitāḥ |
prajāpādistvā sādāyatu |
tayā dēvatayā'ṅgiraṣvaddhruvā sīda || 5 ||

pṛthivyāsyaphsu śritā |
agnēḥ prātiṣṭhā |
tvayīdamantaḥ |
viśvaṃ yaḁṣaṃ viśvaṃ bhūtaṃ viśvaḡ subhūtaṃ |
viśvasya bhartrī viśvasya janayitrī |
tām tvōpādadhē kāmāduḡhāmakṣitām |
prajāpādistvā sādāyatu |
tayā dēvatayā'ṅgiraṣvaddhruvā sīda || 6 ||

agnirāsi pṛthivyāḡ śritāḥ |
antarikṣasya prātiṣṭhā |
tvayīdamantaḥ |
viśvaṃ yaḁṣaṃ viśvaṃ bhūtaṃ viśvaḡ subhūtaṃ |

viśvāsyā bhartā viśvāsyā janayitā |
taṁ tvōpādadhē kāmādughamakṣitam |
prajāpātistvā sādāyatu |
tayā dēvatayā'ṅgiraśvaddhruvā sīda || 7 ||

antarikṣamasyagnau śritam |
vāyōḥ pratiṣṭhā |
tvayīdamantaḥ |
viśvaṁ yakṣaṁ viśvaṁ bhūtaṁ viśvaḥ subhūtam |
viśvāsyā bhartṛ viśvāsyā janayitr |
tattvōpādadhē kāmādughamakṣitam |
prajāpātistvā sādāyatu |
tayā dēvatayā'ṅgiraśvaddhruvā sīda || 8 ||

vāyurasyantarikṣē śritaḥ |
divaḥ pratiṣṭhā |
tvayīdamantaḥ |
viśvaṁ yakṣaṁ viśvaṁ bhūtaṁ viśvaḥ subhūtam |
viśvāsyā bhartā viśvāsyā janayitā |
taṁ tvōpādadhē kāmādughamakṣitam |
prajāpātistvā sādāyatu |
tayā dēvatayā'ṅgiraśvaddhruvā sīda || 9 ||

dyaurasi vāyau śritā |
ādityasya pratiṣṭhā |
tvayīdamantaḥ |
viśvaṃ yakṣaṃ viśvaṃ bhūtaṃ viśvaḥ subhūtaṃ |
viśvasya bhartrī viśvasya janayitrī |
tāṃ tvōpadadhē kāmādughāmakṣitām |
prajāpādistvā sādāyatu |
tayā dēvatāyā'ṅgiraśvaddhruvā sīda || 10 ||

ādityō'si divi śritāḥ |
candramāsaḥ pratiṣṭhā |
tvayīdamantaḥ |
viśvaṃ yakṣaṃ viśvaṃ bhūtaṃ viśvaḥ subhūtaṃ |
viśvasya bhartā viśvasya janayitā |
tāṃ tvōpadadhē kāmādughāmakṣitām |
prajāpādistvā sādāyatu |
tayā dēvatāyā'ṅgiraśvaddhruvā sīda || 11 ||

candramā asyādityē śritāḥ |
nakṣātrāṇāṃ pratiṣṭhā |
tvayīdamantaḥ |
viśvaṃ yakṣaṃ viśvaṃ bhūtaṃ viśvaḥ subhūtaṃ |

viśvāsyā bhartā viśvāsyā janayitā |
tam tvōpādadhē kāmāduḡhaṃakṣitam |
prajāpatistvā sādāyatu |
tayā dēvatayā'ngiraśvaddhruvā sīda || 12 ||

nakṣatrāṇi stha caṇḍramāsi śritāni |
saṃvathsaṃrasya' pratiṣṭhā yuṣmāsu |
idamaṇtaḥ |
viśvaṃ yaḡkṣaṃ viśvaṃ bhūtaṃ viśvaḡ subhūtaṃ |
viśvāsyā bhartṛṇi viśvāsyā janayitṛṇi |
tāni va upādadhē kāmāduḡhānyakṣitāni |
prajāpatistvā sādāyatu |
tayā dēvatayā'ngiraśvaddhruvā sīda || 13 ||

saṃvathsaṃrō'si nakṣatrēṣu śritaḥ |
ṛtūnāṃ pratiṣṭhā |
tvayīdamaṇtaḥ |
viśvaṃ yaḡkṣaṃ viśvaṃ bhūtaṃ viśvaḡ subhūtaṃ |
viśvāsyā bhartā viśvāsyā janayitā |
tam tvōpādadhē kāmāduḡhaṃakṣitam |
prajāpatistvā sādāyatu |
tayā dēvatayā'ngiraśvaddhruvā sīda || 14 ||

ṛtaṁ stha saṁvathsarē śritāḥ |
māsānāṁ pratiṣṭhā yuṣmāsu |
idamantaḥ |
viśvaṁ yakṣaṁ viśvaṁ bhūtaṁ viśvaḥ subhūtaṁ |
viśvasya bhartārō viśvasya janayitārāḥ |
tāṁ va upādadhē kāmāduḡhānakṣitāṁ |
prajāpādistvā sādāyatu |
tayā dēvatayā'ṅgiraṣvaddhruvā sīda || 15 ||

māsāḥ sthartaṁ śritāḥ |
ardhamāsānāṁ pratiṣṭhā yuṣmāsu |
idamantaḥ |
viśvaṁ yakṣaṁ viśvaṁ bhūtaṁ viśvaḥ subhūtaṁ |
viśvasya bhartārō viśvasya janayitārāḥ |
tāṁ va upādadhē kāmāduḡhānakṣitāṁ |
prajāpādistvā sādāyatu |
tayā dēvatayā'ṅgiraṣvaddhruvā sīda || 16 ||

ardhamāsāḥ stha māsu śritāḥ |
ahōrātrayōḥ pratiṣṭhā yuṣmāsu |
idamantaḥ |
viśvaṁ yakṣaṁ viśvaṁ bhūtaṁ viśvaḥ subhūtaṁ |

viśvāsyā bhartārō viśvāsyā janayitārāḥ |
tāṇ va upādadhē kāmāduḡhānakṣitāṇ |
prajāpatistvā sādāyatu |
tayā dēvatayā'ṅgiraśvaddhruvā sīda || 17 ||

ahōrātrē sthō'rdhamāsēṣu śritē |
bhūtasyā pratiṣṭhē bhavyāsyā pratiṣṭhē |
yuvayōridamāntaḥ |
viśvām yakṣam viśvām bhūtam viśvaḡ subhūtam |
viśvāsyā bhartryau viśvāsyā janayitryau |
tē vāmupādadhē kāmāduḡhē akṣitē |
prajāpatistvā sādāyatu |
tayā dēvatayā'ṅgiraśvaddhruvā sīda || 18 ||

paurṇamāsyāṣṭakā'māvāsyā |
annādāḥ sthānnāduḡhō yuṣmāsu |
īdamāntaḥ |
viśvām yakṣam viśvām bhūtam viśvaḡ subhūtam |
viśvāsyā bhartryō viśvāsyā janayitryāḥ |
tā va upādadhē kāmāduḡhā akṣitāḥ |
prajāpatistvā sādāyatu |
tayā dēvatayā'ṅgiraśvaddhruvā sīda || 19 ||

rāḍasi br̥haṭī śrīrasīndrapatnī dharmāpatnī |
viśvaṃ bhūṭamanuprabhūtā |
tvayīdamantaḥ |
viśvaṃ yakṣaṃ viśvaṃ bhūṭaṃ viśvaḡ subhūṭam |
viśvasya bhartrī viśvasya janayitrī |
tāṃ tvōpādhē kāmādughāmakṣitām |
prajāpatistvā sādāyatu |
tayā dēvatayā'ṅgirasvaddhruvā sīda || 20 ||

ōjō'si saho'si |
balāmasi bhrājō'si |
dēvānāṃ dhāmāmṛtām |
amartyastapōjāḥ |
tvayīdamantaḥ |
viśvaṃ yakṣaṃ viśvaṃ bhūṭaṃ viśvaḡ subhūṭam |
viśvasya bhartā viśvasya janayitā |
tāṃ tvōpādhē kāmādughāmakṣitām |
prajāpatistvā sādāyatu |
tayā dēvatayā'ṅgirasvaddhruvā sīda || 21 ||

lōkastapastējāssamuḍra āpaḥ pṛthivyāgnirantarikṣaṃ
vāyurdyaurādityaścāndramā nakṣatrāṇi samvathsara ṛtavō māsā
ardhamāsā ahōrātrē paurnamāsī rāḍasyōjō'syēkaviḡsatih || 1 ||

lōkō'si bhartā tam |
tapastējō'si bhartr tat |
samudrō'si bhartā tam |
āpasstha bhartryastā vaḥ |
pṛthivī bhartrī tām |
agnirāsi bhartā tam |
antarikṣam bhartr tat |
vāyurāsi bhartā tam |
dyaurāsi bhartrī tām |
ādityaścandramā bhartā tam |
nakṣātrānistha bhartrṇi tāni vaḥ |
samvathsarō'si bhartā tam |
ṛtavō māsā ardhamāsā bhartārō bhartārō bhartārastān vaḥ |
ahōrātrē bhartryau tē vām |
paurṇamāsī bhartryastā vaḥ |
rādāsi bhartrī tām |
ōjō'si bhartā tamēkaviḡsatih ||

tvamāgnē rudrō asurō mahō divaḥ |
tvaḡ śardhō mārutaṃ pṛkṣa īśiṣē |
tvam vātairaruṇairyāsi śaṅgayah |
tvam pūṣā vidhataḥ pāsi nu tmanā |
dēvā dēvēṣu śrayadhvam |
prathamā dvitīyēṣu śrayadhvam |
dvitīyāstr̥tīyēṣu śrayadhvam |

tr̥tīyāścaturthēṣu śrayadhvam |
caturchāḥ pañcamēṣu śrayadhvam |
pañcamāḥ ṣaṣṭhēṣu śrayadhvam || 22 ||

ṣaṣṭhāḥ sapṭamēṣu śrayadhvam |
sapṭamā aṣṭamēṣu śrayadhvam |
aṣṭamā navamēṣu śrayadhvam |
navamā daśamēṣu śrayadhvam |
daśamā ēkādaśēṣu śrayadhvam |
ēkādaśā dvādaśēṣu śrayadhvam |
dvādaśāstrayōdaśēṣu śrayadhvam |
trayōdaśāścaturdaśēṣu śrayadhvam |
caturchāḥ pañcadaśēṣu śrayadhvam |
pañcadaśāḥ ṣōḍaśēṣu śrayadhvam || 23 ||

ṣōḍaśāḥ sapṭadaśēṣu śrayadhvam |
sapṭadaśā aṣṭadaśēṣu śrayadhvam |
aṣṭadaśā ēkānnaviḡśēṣu śrayadhvam |
ēkānnaviḡśā viḡśēṣu śrayadhvam |
viḡśā ēkaviḡśēṣu śrayadhvam |
ēkaviḡśā dvāviḡśēṣu śrayadhvam |
dvāviḡśāstrayōviḡśēṣu śrayadhvam |

tr̥ayōv̥iḡśāścaturv̥iḡśēṣu śrayadhvam |
caturv̥iḡśāḥ pañcav̥iḡśēṣu śrayadhvam |
pañcav̥iḡśāḥ ṣaḍv̥iḡśēṣu śrayadhvam || 24 ||

ṣaḍv̥iḡśāḥ sap̥tav̥iḡśēṣu śrayadhvam |
sap̥tav̥iḡśā aṣṭāv̥iḡśēṣu śrayadhvam |
aṣṭāv̥iḡśā ēkānnatr̥iḡśēṣu śrayadhvam |
ēkānnatr̥iḡśāstr̥iḡśēṣu śrayadhvam |
tr̥iḡśā ēkatr̥iḡśēṣu śrayadhvam |
ēkatr̥iḡśā dvātr̥iḡśēṣu śrayadhvam |
dvātr̥iḡśāstr̥ayastr̥iḡśēṣu śrayadhvam |
dēvāstr̥irēkādaśāstr̥istr̥ayastr̥iḡśāḥ |
uttarē bhavata |
uttaravartmāṇaḥ uttarasatvānaḥ |
yatkāma idam juhōmi |
tanmē samṛddhyatām |
vayagg syāma patayō rayīṇām |
bhūrbhuvāḥ svāḥ svāhā || 25 ||

ṣaṣṭhēṣu śrayadhvaḡ ṣoḍaśēṣu śrayadhvaḡ ṣaḍv̥iḡśēṣu
śrayadhvamuttarē bhavātōttaravartmāṇaḥ uttarasatvānaścātvarī
ca || 2 ||

agnāviṣṇū sajōṣāsā |
imā vārdhantu vām girāḥ |
dyumnairvājēbhirāgātam |
rājñī virājñī |
samrājñī svarājñī |
arciḥ śōciḥ |
tapō harō bhāḥ |
agniḥ sōmō br̥haspatiḥ |
viśvē dēvā bhuvānasya gōpāḥ |
tē sarvē saṅgatyā |
idaṃ mē prāvātā vacāḥ |
vayagg syāma patayō rayīṇām |
bhūrbhuvāḥ svāḥ svāhā || 26 ||

saṅgatyā trīṇi ca || 3 ||

annāpatē'nnāsyā nō dēhi |
anamīvasyā śuṣmināḥ |
pra prādātārāṃ tāriṣaḥ |
ūrjāṃ nō dhēhi dvīpadē catuṣpadē |
agnē pṛthivīpatē |
sōmā vīrudhām patē |

tvaṣṭaḥ samidhām patē |
viṣṇāvāśānām patē |
mitrā satyānām patē |
varuṇa dharmaṇām patē || 27 ||

maruṭō gaṇānām patayaḥ |
rudrā paśūnām patē |
indraujasām patē |
bṛhaspatē brahmaṇaspatē |
ā ruḥcā rōcē'hagg svayam |
ruḥcā rūrucē rōcamānaḥ |
atītyādaḥ svarābhārēha |
tasmiṇ yōnaḥ prajānau prajāyēya |
vayagg syāma patayō rayīṇām |
bhūrbhuvāḥ svaḥ svāhā || 28 ||

varuṇa dharmaṇām patē svāssvāhā || 4 ||

sapta tē agnē samidhaḥ sapta jihvāḥ |
saptaṛṣayaḥ sapta dhāma priyāṇi |
sapta hōtrā anuvīdvāḥ |
sapta yōnīrāpṛṇasvā ghṛtēnaḥ |
prācī dik |

agnirdēvatāḥ

agniḡ sa diśāṃ dēvaṃ dēvatānāmṛcchatu

yō maitasyai diśō'bhīdāsāti

daḡṣṇā dik

indrō dēvatāḥ || 29 ||

indraḡ sa diśāṃ dēvaṃ dēvatānāmṛcchatu

yō maitasyai diśō'bhīdāsāti

praticī dik

sōmō dēvatāḥ

sōmaḡ sa diśāṃ dēvaṃ dēvatānāmṛcchatu

yō maitasyai dēśō'bhīdāsāti

udīcī dik

mitrāvaruṇau dēvatāḥ

mitrāvaruṇau sa diśāṃ dēvau dēvatānāmṛcchatu

yō maitasyai diśō'bhīdāsāti || 30 ||

ūrdhvā dik

bṛhaṡpatirdēvatāḥ

bṛhaṡpatiḡ sa diśāṃ dēvaṃ dēvatānāmṛcchatu

yō maitasyai diśō'bhīdāsāti

īyaṃ dik

aditirdēvatāḥ |
aditiḡ sa diśāṃ dēvīm dēvatānāmṛcchatu |
yō maitasyai diśō'bhīdāsāti |
puruṣō dik |
puruṣō mē kāmānthsamārdhayatu || 31 ||

andhō jāgr̥viḥ prāṇa |
asāvēhi |
badhira ākrandayitarapāna |
asāvēhi |
uṣasāmuṣasamaśīya |
aḥamasō jyōtiraśīya |
aḥamasō'pōśīya |
vayagg syāma patayō rayīṇām |
bhūrbhuvāḥ svāḥ svāhā || 32 ||

daḁṣiṇā digindrō dēvatā mītrāvaruṇau sa diśāṃ dēvau
dēvatānāmṛcchatu yō maitasyai diśō'bhīdāsātyardhayatu
navā ca || 5 ||

yattē'cītaṃ yadu cītaṃ tē agnē |
yattā ūnaṃ yadu tē'tiriktam |
ādityāstadangīrasaścinvantu |

viśvē¹ tē dēvāścī¹timāpū¹rayantu |
cī¹taścāsi¹ saṁcī¹taścāsyagnē |
ētāvāgścāsi¹ bhūyāgścāsyagnē |
lōkam¹ pṛṇa¹ cchidram¹ pṛṇa¹ |
athō¹ sīda¹ śivā¹ tvam |
indrāgnī¹ tvā¹ br̥haspatiḥ¹ |
asmiṇ¹ yōnāvasīṣadanṇ¹ || 33 ||

tayā¹ dēvatayā¹ ṅgira¹svaddhruvā¹ sīda¹ |
tā¹ āsyā¹ sūdādōhasaḥ¹ |
sōmagg¹ śrīṇanti¹ pṛśnāyaḥ¹ |
janmāndēvānām¹ viśaḥ¹ |
triṣvārōcanē¹ divaḥ¹ |
tayā¹ dēvatayā¹ ṅgira¹svaddhruvā¹ sīda¹ |
agnē¹ dēvāg¹ ihāvaha¹ |
jajñānō¹ vṛkta¹bar̥hiṣē¹ |
asi¹ hōtā¹ na¹ īdyāḥ¹ |
agānma¹ mahā¹ manāsā¹ yaviṣṭham¹ || 34 ||

yō dīdāya¹ samiddha¹ssvē¹ dūrōṇē¹ |
citrabhānū¹ rōdāsī¹ antaruvī¹ |
svāhutam¹ viśvataḥ¹ pratyāñcām¹ |

mēdhākāraṃ viḍathā'sya praśādhānam |
agniḡ hōtāraṃ pariḥhūtāmaṃ maṭim |
tvāmarbhā'sya haṇiṣaḥ samānamit |
tvāṃ maḥō vṛṇatē narō nānyaṃ tvat |
maṇuṣvattvā nidhīmahi |
maṇuṣvathsamidhīmahi |
agnē maṇuṣvadaṅgiraḥ || 35 ||

dēvāndēvāyatē yāja |
agniṛhi vājināṃ viśē |
dadāti viśvacarṣaṇiḥ |
agnī rāyē svābhuvām |
sa prītō yāti vāryām |
iṣagḡ stōṭṛbhya ābhāra |
pṛṣṭō divi pṛṣṭō agniḥ pṛthivyām |
pṛṣṭō viśvā ōṣādhīrāvivēśa |
vaiśvānaraḥ saḥasā pṛṣṭō agniḥ |
sa nō divā sa riṣaḥ pātu naktām || 36 ||

aśiṣadaṇ yaviṣṭhamaṅgirō naktām || 6 ||

ayaṃ vāva yaḥ pavātē |
sō'gnirnācikētaḥ |

sa yatprāṇpavatē |
tadāsyā śirāḥ |
athā yaddakṣiṇā |
sa dakṣiṇaḥ pakṣaḥ |
athā yatpratyak |
tatpucchām |
yaduda"ṇ |
sa uttāraḥ pakṣaḥ || 37 ||

athā yathsamvāti |
tadāsyā samañcānaṁ ca prasāraṇaṁ ca |
athō sampadēvāsyā sā |
saḡ ha vā āsmai sa kāmāḥ padyatē |
yatkāmō yajatē |
yō'gniṁ nācikētaṁ cinutē |
ya ū cainamēvaṁ vēdā |
yō ha vā agnērnācikētasyāyatānaṁ pratiṣṭhām vēdā |
āyatānavānbhavati |
gacchāti pratiṣṭhām || 38 ||

hiranyaṁ vā agnērnācikētasyāyatānaṁ pratiṣṭhā |
ya ēvaṁ vēdā |

āyatānavānbhavati |
gacchāti pratiṣṭhām |
yō ha vā agnērnācīkētasya śarīraṃ veda |
saśārīra ēva svargaṃ lōkamēti |
hiraṇyaṃ vā agnērnācīkētasya śarīram |
ya ēvaṃ veda |
saśārīra ēva svargaṃ lōkamēti |
athō yathā rukma uttāptō bhāyyāt || 39 ||

ēvamēva sa tējāsā yaśāsā |
asmiggścā lōkē' muṣmiggśca bhāti |
uravō ha vai nāmaitē lōkāḥ |
yē'varēṇādityam |
athā haitē variyāgsō lōkāḥ |
yē parēṇādityam |
antāvantaḡ ha vā ēṣa kṣayyaṃ lōkaṃ jāyati |
yō'varēṇādityam |
athā haiṣō' nāntamāpāramākṣayyaṃ lōkaṃ jāyati |
yaḥ parēṇādityam || 40 ||

anantaḡ ha vā apāramākṣayyaṃ lōkaṃ jāyati |
yō'gnim nācīkētaṃ cinutē |

ya ū cainamēvaṃ vēdaḥ |
athō yathā rathē tiṣṭhaṇpakṣāsī paryāvartāmānē
pratyapēkṣatē |
ēvamāhōrātrē pratyapēkṣatē |
nāsyāhōrātrē lōkamāpnutaḥ |
yō'gniṃ nācīkētaṃ cinutē |
ya ū cainamēvaṃ vēdaḥ || 41 ||

uttāraḥ pakṣō gacchāti pratiṣṭhām bhāyyādyah
parēṇā'dityamaṣṭau ca || 7 ||

uśaṇ ha vai vājaśravaṣaḥ sārvaṇvēdaṣaṃ dādau |
tasya ha nacīkētā nāmā putra āsa |
taḡ ha kumāraḡ santām |
dakṣiṇāsu nīyamānāsu śraddhā vivēśa |
sa hōvāca |
tata kasmai mām dāsyasīti |
dvitīyaṃ tr̥tīyaṃ |
taḡ ha parīta uvāca |
mr̥tyavē tvā dadāmīti |
taḡ ha smōtthitaṃ vāgabhiṇvādati || 42 ||

gautāma kumāramiti |
sa hōvāca |
parēhi mṛtyōrgrhāṇ |
mṛtyavē vai tvā'dāmiti |
taṃ vai pravasantaṃ gantāsīti hōvāca |
tasya sma tīsrō rātrīranāśvāngrhē vāsātāt |
sa yadi tvā pṛcchēt |
kumāra katī rātrīravāthsīriti |
tīsra iti pratibrūtāt |
kiṃ prathamāḡ rātrimāśnā iti || 43 ||

prajāṃ ta iti |
kiṃ dvitīyāmiti |
paśūgsta iti |
kiṃ tr̥tīyāmiti |
sādhukṛtyāṃ ta iti |
taṃ vai pravasantaṃ jagāma |
tasya ha tīsrō rātrīranāśvāngrha uvāsa |
tamāgatya papraccha |
kumāra katī rātrīravāthsīriti |
tīsra iti pratyuvāca || 44 ||

kiṃ prathamāḡ rātrimāśnā itī |
prajāṃ ta itī |
kiṃ dvitīyāmitī |
paśūgsta itī |
kiṃ tr̥tīyāmitī |
sādhukṛtyāṃ ta itī |
namāstē astu bhagava itī hōvāca |
varāṃ vṛṇīṣvēti |
pitarāmēva jīvānnayānīti |
dvitīyāṃ vṛṇīṣvēti || 45 ||

iṣṭāpūrtayōrmē'kṣitim brūhīti hōvāca |
tasmai haitamagnim nācikētamuvāca |
tatō vai tasyēṣṭāpūrtē nā kṣīyētē |
nāsyēṣṭāpūrtē kṣīyētē |
yō'gnim nācikētaṃ cinūtē |
ya u cainamēvaṃ vēda |
tr̥tīyāṃ vṛṇīṣvēti |
punarmṛtyōrmē'pajitim brūhīti hōvāca |
tasmai haitamagnim nācikētamuvāca |
tatō vai sō'pa punarmṛtyumajayat || 46 ||

apā¹ punarmṛtyuṃ jāyati |
yō²gnim nācīkētam cīnutē |
ya u¹ cainamēvaṃ vēdā¹ |
prajāpātīrvai prajākāmāstapō¹tapyata |
sa hiraṇyamudāsyat |
tadagnau prāsyat |
tadāsmāi nācchādayat |
taddvītīyaṃ prāsyat |
tadāsmāi naivācchādayat |
tattr̥tīyaṃ prāsyat || 47 ||

tadāsmāi naivācchādayat |
tadātmannēva hr̥dayyē²gnau vaiśvānarē prāsyat |
tadāsmā acchādayat |
tasmāddhiranyaṃ kaniṣṭhaṃ dhanānām |
bhuñjatpriyatāmam |
hr̥dayajaḡ hi |
sa vai tamēva nāvīndat |
yasmai tām dakṣiṇāmanēsyat |
tāḡ svāyaiva hastāya dakṣiṇāyānayat |
tām pratyagr̥hṇāt || 48 ||

dakṣāya tvā dakṣiṇām pratigr̥hṇāmīti |
sō'dakṣata dakṣiṇām pratigr̥hya |
dakṣatē ha vai dakṣiṇām pratigr̥hya |
ya ēvaṁ veda |
ētaddha sma vai tadvidvāgsō vājaśravaśa gōtāmāḥ |
apyānūdēśyām dakṣiṇām pratigr̥hṇanti |
ubhayēna vāyaṁ dakṣiṣyāmaha ēva dakṣiṇām
pratigr̥hyēti |
tē'dakṣanta dakṣiṇām pratigr̥hya |
dakṣatē ha vai dakṣiṇām pratigr̥hya |
ya ēvaṁ veda |
prahānyaṁ vlīnāti || 49 ||

vaḍatyāśnā ityuṁvāca dvitīyaṁ vṛṇīṣvētyajayat tr̥tīyaṁ
prāsyādagr̥hṇādya ēvaṁ vedaikam ca || 8 ||

taḡ haitamēkē paśubandha ēvōttāravēdyām cīvatē |
uttaravēdisammita ēṣō'gniriti vadantaḥ |
tanna tathā kuryāt |
ētamaḡniṁ kāmēna vyārdhayēt |
sa ēnaṁ kāmēna vyārdhah |
kāmēna vyārdhayēt |

saumyē vāvaina¹madhva¹rē cinvī¹ta |
yatra¹ vā bhūyīṣṭhā āhuta¹yō hūyēraṇ¹ |
ēta¹ma¹gniṃ kāmē¹na samār¹ddhayati |
sa ē¹naṃ kāmē¹na samr̥¹ddhaḥ || 50 ||

kāmē¹na samār¹ddhayati |
athā¹ hainaṃ pu¹raṣṣā¹yaḥ |
ut¹ta¹ra¹vē¹dyāmē¹va sa¹triya¹ma¹cin¹vata |
tatō¹ vai tē¹vinda¹nta pra¹jām |
a¹bhi sva¹rgaṃ lō¹ka¹ma¹jaya¹ṇṇ |
vin¹data ē¹va pra¹jām |
a¹bhi sva¹rgaṃ lō¹kaṃ ja¹yati |
yō¹g¹niṃ nā¹cikē¹taṃ cinu¹tē |
ya ū¹ caina¹mē¹vaṃ vē¹dā |
athā¹ hainaṃ vā¹yuṣṣ¹r̥ddhi¹kā¹maḥ || 51 ||

ya¹tha¹nyu¹pta¹mē¹vō¹pā¹dadhē |
tatō¹ vai sa ē¹tām¹r̥ddhi¹mār¹dhnō¹t |
yā¹mi¹daṃ vā¹yuṣṣ¹r̥ddhaḥ |
ē¹tām¹r̥ddhi¹mrd¹hnō¹ti |
yā¹mi¹daṃ vā¹yuṣṣ¹r̥ddhaḥ |
yō¹g¹niṃ nā¹cikē¹taṃ cinu¹tē |

ya ū cainamēvaṃ vēdaḥ |
athā hainaṃ gōbalō vārṣṇaḥ paśukāmaḥ |
pāṅktāmēva cikyē |
pañcā purastāt || 52 ||

pañcā dakṣiṇataḥ |
pañcā paścāt |
pañcōttarataḥ |
ēkāṃ madhyē |
tatō vai sa sahasraṃ paśūnprāpnōt |
pra sahasraṃ paśūnāpnōti |
yō'gniṃ nācikētaṃ cinutē |
ya ū cainamēvaṃ vēdaḥ |
athā hainaṃ prajāpātirjyaiṣṭhyākāmō
yaśaskāmaḥ prajānanākāmaḥ |
trivṛtāmēva cikyē || 53 ||

sapta purastāt |
tisrō dakṣiṇataḥ |
sapta paścāt |
tisra uttarataḥ |
ēkāṃ madhyē |

tatō vai sa pra yaśō jyaiṣṭhyāmāpnōt |
ētām prajātiṃ prajāyata |
yāmidam prajāḥ prajāyāntē |
trivṛdvai jyaiṣṭhyām |
mātā pitā putraḥ || 54 ||

trivṛtprajānanam |
upasthō yōnirmadhyamā |
pra yaśō jyaiṣṭhyāmāpnōti |
ētām prajātiṃ prajāyatē |
yāmidam prajāḥ prajāyāntē |
yō'gniṃ nācikētam cinutē |
ya ū cainamēvam veda |
athā hainamindrō jyaiṣṭhyākāmaḥ |
ūrdhvā ēvōpādadhē |
tatō vai sa jyaiṣṭhyāmagacchat || 55 ||

jyaiṣṭhyām gacchati |
yō'gniṃ nācikētam cinutē |
ya ū cainamēvam veda |
athā hainamaśāvādityaḥ svargakāmaḥ |
prācīrēvōpādadhē |

tatō vai sō'bhi svargaṃ lōkamajayat |
abhi svargaṃ lōkaṃ jāyati |
yō'gniṃ nācikētaṃ cinutē |
ya ū cainamēvaṃ veda |
sa yadīcchēt || 56 ||

tējasvī yaśasvī brahmavarcaśī syāmiti |
prānāhōturdhiṣṇyāduthsārpēt |
yēyaṃ prāgādyāśāsvatī |
sā mā prōrṇōtu |
tējasā yaśasā brahmavarcaśēnēti |
tējasvyēva yaśasvī brahmavarcaśī bhāvati |
atha yadīcchēt |
bhūyiṣṭhaṃ mē śraddādhīraṇṇ |
bhūyiṣṭhā dakṣiṇā nayēyuriti |
dakṣiṇāsu nīyamānāsu prācyēhi prācyēhīti prāci
juṣāṇā vētvājyāsyā svāhēti
sruvēṇōpahatyāhavanīyē juhuyāt || 57 ||

bhūyiṣṭhamēvāsmā śraddādhatē |
bhūyiṣṭhā dakṣiṇā nayanti |
puriṣamupaḍhāya |

cīṭikḷptibhirabhimṛśya |
agnim praṇīyōpasamādhāya |
catāsra ētā āhutīrjuhōti |
tvamāgnē ruḍra iti śataruḍrīyāsyā rūpam |
agnāviṣṇū iti vasōrdhārāyāḥ |
annāpata ityannahōmaḥ |
sapta tē agnē samidhaḥ sapta jihvā iti viśvapriḥ || 58 ||

samṛddha rddhikāmaḥ purastāccikyē
putrō'gacchadicchējjuhuyādviśvapriḥ || 9 ||

puraṣṣāyō vāyurgōbalassaḥasraṁ
prajāpātiṣṭriṇdrō'sāvādityassa yadīcchēt ||

yāṁ prāthamāmiṣṭakāmupaḍadhāti |
īmaṁ tayā lōkamabhijāyati |
athō yā asminlōkē dēvatāḥ |
tāsāḡ sāyujyaḡ salōkatāmāpnōti |
yāṁ dvitīyāmupaḍadhāti |
antarikṣalōkaṁ tayā'bhijāyati |
athō yā antarikṣalōkē dēvatāḥ |
tāsāḡ sāyujyaḡ salōkatāmāpnōti |
yāṁ tr̥tīyāmupaḍadhāti |
amum tayā lōkamabhijāyati || 59 ||

athō yā aṁuṣṁinlōkē dēvatāḥ |
tāsāḡ sāyujyaḡ salōkatāmāpnōti |
athō yā aṁūritārā aṣṭādaśa |
ya ēvāmī uravaśca variyāḡsaśca lōkāḥ |
tānēva tābhiraḡbhijāyati |
kāmacārō ha vā aśyōruṣu ca
 variyaṣsu ca lōkēṣu bhavati |
yō'gñim nācikētam cinutē |
ya u cainamēvaṁ vēda |
saṁvathsarō vā agnirnācikētaḥ |
tasya vasantaḥ śiraḥ || 60 ||

grīṣmō dakṣiṇaḥ pakṣaḥ |
vaṛṣā uttāraḥ |
śaratpucchām |
māsāḥ karmakārāḥ |
ahōrātrē śatarudriyām |
parjanyaō vasōrdhārā |
yathā vai parjanyaḥ suvr̥ṣṭam vr̥ṣṭvā |
prajābhyaḥ sarvāṅkāmaṅthsampūrayāti |

ēvamēva sa tasya sarvāṅkāmaṅthsampūrayati |
yō'gnim nācikētaṁ cinutē || 61 ||

ya u cainamēvaṁ veda |
saṁvathsarō vā agnirnācikētaḥ |
tasya vasantaḥ śiraḥ |
grīsmō dakṣiṇaḥ pakṣaḥ |
vaṛṣāḥ pucchāṁ |
śaraduttaraḥ pakṣaḥ |
hēmaṁtō madhyāṁ |
pūrvapakṣāścitāyaḥ |
aparapakṣāḥ puriṣam |
ahōrātrāṇiṣṭākāḥ |
ēṣa vāva sō'gnirāgnimayaḥ punarṇavaḥ |
agnimayō ha vai punarṇavō bhūtvā |
svargaṁ lōkamēti |
ādityasya sāyujyam |
yō'gnim nācikētaṁ cinutē |
ya u cainamēvaṁ veda || 62 ||

amuṁ tayā lōkaṁabhijāyati śiraścīnuta iṣṭakāṣṣaṭca || 10 ||

lōkastvamagnē'gnāviṣṇū annāpatē sapta tē agnē yattē'citamayam
vāvōsan ha vai taḡ haitam yām prāthamāmiṣṭākām daśa || 10 ||

lōka āditya ōjō'syūrdhvā digānantaḡ ha vai kāmēna
grīṣmō dviṣaṣṭiḥ || 62 ||

lōkō'si vēda ||

|| hariḥ ō(3)m ||

|| iti kṛṣṇayajurvēdīya taittirīya brāhmaṇē ṭṛtīyāṣṭakē ēkādaśaḥ praśnaḥ
samāptaḥ ||